

For meget privat stof forvandler den forhekseede skov til Amager Fælled

Julie Nords billeder viser indestængte pige-figurer, nuttede, groteske dyr og den krakelerede bagside af enhver familieidyl. Selv er kunstneren meget privat, næsten hemmelig. Og hun køber ikke forestillingen om, at vi i de sociale mediers tidsalder har åbnet mere op. 'Jeg tror ikke nødvendigvis, folk blotlægger mere i dag, for jo mere du blotlægger, desto mere kan du også holde skjult'

Af Peter Nielsen

Da jeg så Julie Nords *Xenoglossy*-udstilling på ARoS for et par år siden, løb det koldt ned ad ryggen på mig. Graciøse og uhyggelige dukkepiger, indestængt pigeliv bag gule murstensfacader, nuttede kæledyr forvandlet til groteske væsener og sirlige ornamentikmønstre, der udvejsløst tager magten fra personerne på billederne. Og igen i den nye udstilling, *Julie Nord – Just like home* på Gl. Strand, hvor hun finder sprækkerne i alle de glansbilleder, vi omgiver os med og hudfletter vores forståelse af det, der er tættest på os alle, nemlig familien. Hvem i alverden er hun selv, kunstneren, der viser os krakelerede liv bag en idyllisk facade? Man bliver nysgerrig efter at trænge ind bag billederne til kunstneren og spørge, hvem hun er, sådan helt privat? Men hun er ret hemmelig, Julie Nord. Faktisk fortæller hun næsten intet om sin opvækst og sit privatliv.

»Jeg er ofte blevet spurgt af boligmagasiner eller tv-programmer som *Kender du typen*, om de måtte komme hjem til mig, men bare tanken om, at mit hjem skal eksponeres offentligt gør mig dårlig. Én ting er, at det fagligt er fuldstændigt irrelevant, men også helt personligt er det forfærdeligt. Man holder vel noget hemmeligt for at beskytte sig.«

For Julie Nord er afstand vigtig. Både privat og kunstnerisk.

»Jeg lægger aldrig billeder af familiemedlemmer på Facebook. Kun én gang til fastelavn har jeg gjort det, men der kunne man heller ikke genkende min datter. Mit hjem, mit private jeg, er mit eget, og det deler jeg ikke med særlig mange mennesker. Til gengæld oplever jeg mit arbejde som et mellemrum mellem det virkelige private, som jeg slet ikke kan fortælle dig om, og så noget meget velkendt. Mit arbejde pendulerer mellem de to poler, og det viser jeg gerne frem. Men startpunktet i det helt private holder jeg for mig selv.«

Det at skabe kunst hænger faktisk sammen med at værne om sit privatliv.

»Måske arbejder jeg som kunstner, fordi jeg ikke kan finde ud af at dele med andre, samtidig med at jeg alligevel har et ubændigt stort behov for at gøre det. Jeg er meget nøjeregående med, hvor meget og hvor jeg fortæller om mig selv. Noget handler om rent fagligt at ville bevare spørgsmålstegn i mine værker, at jeg gerne vil have, at folk graver i *deres egne* hemmeligheder. Hvis de nu bare får min, så har jeg både udfyldt kunstnermyten og givet dem lette svar på mit arbejde.«

Og der er da både meget af Julie Nord i hendes nye familieudstilling og meget, som slet ikke er hende.

»Jeg bruger helt klart meget af

mig selv, det er bare gennemtygget mange gange, inden det bliver til et værk. Jeg ville aldrig fortælle en konkret historie fra mit liv. Jeg har stjålet folks familier og lavet dem til min egen. Jeg har ikke brugt et eneste billede fra min egen familie, for så kunne jeg ikke slippe ud, og det ville hele tiden være historien om de her familiemedlemmer, der fyldte.«

Mellem processer

Jeg møder Julie Nord i hendes atelier på Amager ved Kløvermarken, lige der hvor sporene fra Amagerbanen i sin tid gik, til denne snak om hemmeligheder. I en ubeslutsom del af København, hvor græsset vokser vildt, og husene ligner forladte kaserer, har hun sit sted med udsigt til vildniset. Hun har netop færdiggjort nyophængningen af udstillingen på Gl. Strand og haft fernisering i dagene før.

»Jeg har ikke meget lyst til at komme herop til sporene fra min sidste udstilling. Jeg må først rydde helt op for at komme videre, og i oprydningssproessen ligger også en konfrontation med, hvad der så skal ske.«

BLÅ BOG

Julie Nord

- Født 1970 i København.
- Billedkunstner uddannet på Det Kongelige Danske Kunstakademi.
- Kendt for sine sirlige, surrealistiske og ofte store tegninger med blyant, filtpen, tusch og akvarel. Hun stiller spørgsmålstegn ved vores vante virkelighedsbilleder ved i sine værker at inddrage elementer fra eventyrverdenen og populærkulturen, såsom gyserfilm og psykedelisk kunst.

– *Hvordan kommer du videre herfra?*

»Jeg er nødt til at tage noget af det, jeg har sluppet med, hen i næste proces. Jeg kan ikke bare trykke på en knap og lave noget helt nyt. Det nye er nødt til at vokse ud af det gamle. Når jeg har færdiggjort en udstilling, kommer der altid en periode, hvor jeg tvivler meget. Tvivlen er på én gang en pine og en drivkraft.«

– *Hvor henter du dit stof fra?*

»Helt konkret er jeg storforbruger af billeder. Billeder fra bøger, fra nettet, billeder fundet i aviser eller gamle fotoalbum. Jeg ser en hel masse film og læser om emner, der interesserer mig. På den ene side famler og eksperimenterer jeg mig frem. Det er en ikke-sproglig, visuel proces. På den anden side er der en kalkulerende og analyserende 'skarpretter', som siden sorterer i processen for at skære ind til benet i idéstrømmen, så jeg så vidt muligt kun får det væsentlige med – det, der også vedrører andre.«

– *Er du et privat menneske?*

»Ja, meget. Jeg har en lille gruppe familie og venner omkring mig, som jeg ikke er så privat over for, men derudover holder jeg vist kortene ret tæt ind til kroppen. Jeg kan godt lide at være alene og har altid været det med jævne mellemrum. Samtidig giver jeg virkelig meget af mig selv i mine værker, selv om der ikke er tale om en 1:1 fortælling om mit eget liv. Når jeg er færdig med en udstilling, er jeg helt hudløs og skal helst ikke se nogen mennesker bagefter, men har bare lyst til at rejse tre måneder til Svalbard. At tegne er også en meget privat og stillesiddende beskæftigelse. Der er sikkert en god grund til, at jeg ikke står med de store pensler og fagter. Jeg har brug for den stilhed og de rammer, som papiret har.«

Julie Nord har ikke fortalt meget om sig selv og sin opvækst. Kun at hun, da hun var ni år, oplevede et stort skift i sit liv, da hun flyttede

med sin mor til Vestjylland. Her var hun, indtil hun var 15 år. Lige de år, hvor det hele står åbent, skete der et stort skred i hendes liv.

»Jeg er vagtsom med at fortælle private historier til journalister, for de vil unægtelig blive opfattet som en nøgle til mine billeder. Så kan jeg siden komme med 20 nye låse, og ingen vil bruge dem. Det er en beskyttelse af mine værker og en måde at holde dem åbne på. Hvis jeg nu havde et barndomstraume eller lignende og fortalte om det offentligt, så ville det blive indlæst i alle mine værker til evig tid. Det kan da være spændende at få en manual til et kunstværk, baseret på kunstnerens eget liv, men det er også et valg, og jeg syntes generelt, at kunstværket bør gå forud for manualerne.«

»Jeg har et problem med det, når myten om kunstneren skygger for værkerne. Det er vel blandt andet derfor, man laver kunst; man håber at transcendere sig selv og lave noget, der er større.«

Julie Nord vender tilbage til de formative år og de mange pubertetsspiger i hendes værker.

»Grundlæggende er jeg optaget af de konstruktioner, vi laver og kalder virkelighed. Og lige præcis den alder, den tid, mellem voksen og barn, er det, jeg selv bedst kan huske som et sted, hvor virkeligheden var flydende. Jeg gled rundt mellem alle mulige identitetsbilleder og prøvede at finde mig selv i et limbo af forskellige konstruktioner. Nu er der ikke



Billedkunstner Julie Nord er ofte blevet spurgt af boligmagasiner eller tv-programmer, om de måtte komme hjem til hende, men bare tanken om, at hendes hjem skal eksponeres offentligt gør hende dårlig. 'Én ting er, at det fagligt er fuldstændigt irrelevant, men også helt personligt er det forfærdeligt. Man holder vel noget hemmeligt for at beskytte sig,' siger hun.
Foto: Jakob Dall

Men hun har ingen intention om at udnytte dette kommercielt.

»Jeg er blevet spurgt, om jeg vil sætte dem i produktion, men det vil jeg ikke. Min ornamentik og måde at arbejde på er meget genkendelig, og hvis jeg pludselig ser den på lampeskærme, grillhandsker og tapeter rundt omkring, så sletter det indholdet, og man ser bare dekoration. Alt det, jeg vil sige, forsvinder. Det ville hive tænderne ud af mit eget værk.«
– Har du ikke en hemmelighed?

»Jo, men ikke nogen, jeg vil afsløre. Jeg har virkelig tænkt over det, men hvis jeg har en hemmelighed, der er kød på, så holder jeg den for mig selv. Eller så skulle jeg fortælle, at jeg spiser sindssygt mange saltlakridser, når jeg arbejder, og det er jo fuldstændig ligegyldigt.«

pen@information.dk

'Julie Nord – Just Like Home'.
Kunstforeningen Gl. Strand. Indtil 31. august

SERIE

Hemmeligheder

- Vi lever i en tid med statslig overvågning af den enkelte og individuel selvudlevering på de sociale medier.
- Hvad gør det ved grænsen mellem privat og offentligt?
- Hvad betyder det for den enkelte at være hemmelig, og er det nødvendigt at værne om en kerne, som man ikke deler med alle for at kunne være menneske?
- Det undersøger vi i denne serie, hvor kunstnere fortæller om et liv med hemmeligheder.
- Sidste og fjerde interview i serien er med forfatteren Iben Mondrup.



så mange pubertetspiger i den nye udstilling, som handler om familie og de ting, der binder os sammen eller ikke gør det. Men også her er de opløste identiteter til stede. Der er helt klart noget selvoplevet over det. Jeg har selv gået på de stystemer, jeg tegner, hvor verden i bund og grund føles mærkelig.«

– Og den forsøger du så at objektivere i din kunst?

»Selvfølgelig er der en grund, jeg suger fra, men jeg er også iskold. Jeg ved udmærket, hvad et gult parcelhus gør ved alle mulige andre mennesker. Jeg ved, hvad et par tagede dukkeøjne gør ved folk. Når jeg arbejder, er jeg på én gang følelsesladet og beregnende omkring mine

virkemidler. Jeg vil gerne have, at folk bliver berørte og selv husker.«

Kunst og hemmeligheder

I Julie Nords tilfælde hænger kunst og hemmeligheder tæt sammen. Det er altid et spil mellem, hvad man blotlægger og ikke gør, selv om selve blotlæggelsen også kan være falsk.

»Jeg tror ikke nødvendigvis, folk blotlægger mere i dag, for jo mere du blotlægger, desto mere kan du også holde skjult. Du vælger, hvad du blotlægger. Der er ikke længere så mange, der får taget de her klassisk opstillede familieportrætter, men det er jo præcis det samme, der foregår på Facebook. Man brander sig selv gennem familie, relationer og fritidsliv for på den måde at beskytte noget andet. Det kan også være sjovt at afsløre noget på Facebook, men så er du også bevidst om, hvad du afslører, så afsløringen skal få dig til at fremstå supersympatisk. Derfor synes jeg helt ærligt ikke, vi viser noget som helst.«

Julie Nord peger på, hvordan hun i sin nye udstilling arbejder med den konstruktion af virkelighed, som Facebook også er.

»Allerede når du er barn, får du et navn, og nogen bestemmer for dig. Er du dreng, får du lyseblåt på, og hvis du er pige måske lyserødt. Eller også gør dine forældre det omvendte, som er lige så meget et valg. Du får at vide, at du ligner morfar Bent, og at du har samme evner som din mormor. Det stopper aldrig. Udstil-

lingen er en undersøgelse af, hvad det så er for et jeg, der ligger bag de konstruktioner. Jeg har gjort det konkret ved, at mønstre på tapet og tøj og hår er meget gennearbejdede, tegnet præcist, mens ansigterne står i en eller anden bevægelse mellem at være der og ikke. Der er en karambolage mellem den struktur, der tegner omridset af figuren, og så personen selv. Facebook består også af struktur og mønstre. Du sætter selv et mønster op, alt efter hvilken livsstil du gerne vil tilhøre og vil ses i lyset af. Der er selvfølgelig nogle sprækker, enkelte personer, der ikke følger de uskrevne regler for selvudlevering, men de fleste styrer ret meget. Hvis vi kommer til at lægge noget op, som er uheldigt, så skynder vi os at lægge noget op, som går den anden vej. Hvis vi er bange for, at vi har blæret os for meget, så viser man den fødselsdagskage, der gik galt.«

Hovedstolen

Inden for litteraturen har Per Højholts begreb om hovedstolen fyldt en del i diskussionen om, hvordan man bruger af det selvoplevede, og ikke mindst tanken om, at man skal bruge sit private stof i de rette doser, så man ikke havner i at bruge det hele op.

»Jeg har ikke det forhold til det private stof, at jeg vælger at fortælle en bestemt historie fra mit liv. Det er mere nogle kar, jeg lægger en slange ned i og suger noget fuel op fra. Hvis adgangen til de kar tilstoppes, bety-

der det, at jeg har brug for ferie for at lade op igen. Men karrene i sig selv synes bundløse. Det vigtige for mig er at svinge mellem noget personligt og så lave noget konceptuelt. I indretningen af det her hjem i min seneste udstilling har jeg haft en masse tanker om familie og konstruktioner. Her bliver det private objektivt, jeg bygger oven på det private. Mine helt tidlige værker er indforståede, dagbogsagtige tegninger. Hvis det var sådan noget, jeg lavede og udstillede i dag, ville jeg hurtigt komme til at slide mig selv op. Jeg har brug for også at tære på forestillingen om andres liv og ikke kun mit eget. Hemmeligheder inspirerer mig meget, men det er stemningen, der opstår omkring en hemmelighed, der er mit omdrejningspunkt: Hvis hemmeligheden afsløres, forsvinder elektriciteten. Man kan sidestille det med den sekvens i en gyserfilm, hvor døren smækker i bag hovedpersonen, og vi ved, at der ikke længere er nogen vej tilbage. Det åndeløse øjeblik, lige inden Monsteret springer frem fra skyggerne: 'Det usagte' er et meget væsentligt element i mine værker. For meget hovedstol, og den forheksede skov bliver til Amager Fælled. Jeg er nødt til at beskytte min benzintank. Hvis jeg begynder at lave huller i den, så går det galt.«

Når man går rundt i Julie Nord-udstillingen, er flere rum dekoreret med de flotteste tapeter, som hun har tegnet udelukkende til udstillingen.

“ Det kan også være sjovt at afsløre noget på Facebook, men så er du også bevidst om, hvad du afslører, så afsløringen skal få dig til at fremstå supersympatisk. Derfor synes jeg helt ærligt ikke, vi viser noget som helst